

Vilkår for landbasert oppdrett av laksefisk

FISKERIDIREKTORATET

Jens Chr Holm

Levende kyst, Bodø 29.01.2015

Jens Chr Holm er fiskeribiolog,
direktør for Kyst- og havbruksavdelingen
i Fiskeridirektoratet

**Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag er levende kyst og hav:
Vi skal fremme lønnsom og verdiskapende
næringsaktivitet gjennom bærekraftig og
brugerrettet forvaltning av marine ressurser
og marint miljø**

Livet i havet – vårt felles ansvar

FISKERIDIREKTORATET

Dette foredraget

er avgrenset til oppdrett av artene
laks, ørret og regnbueørret

Del 1: Kort om dagens regler

Del 2: Forslag fra hurtigarbeidende arbeidsgruppe

Dagens regler for laks, ørret og regnbueørret

FISKERIDIREKTORATET

- Settefisk på land, ikke i sjø (noen i vassdrag), opp til 250 g størrelse.
- Dispensasjonsordning som kan tillate landbasert settefiskproduksjon opp til 1000 g.
- Kan også dispensere *i særlige tilfeller* utenom dette.
- Ordinære matfisktillatelser er antallsbegrensede og tildeles i runder mot vederlag. Det er anledning til å søke om lokalisering av disse på land.
- Midlertidige matfisktillatelser kan gis til særlige formål, disse er ikke antallsbegrensede og krever ikke vederlag. Kan lokaliseres på land og tildeles til bl. a. forskning, stamfisk, slakting, undervisning og visning.

Dispensasjonsordning for stor settefisk

Akvakulturdriftsforskriften §55

FISKERIDIREKTORATET

- Innført i 2011 som en prøveordning (nytt andre ledd)
- Begrunnelsen er at når fisken får vokse seg større i anlegg på land så kan dette redusere risiko for påslag og spredning av lakselus. Videre gir det erfaringer og innovasjon med utvikling av miljøteknologi.
- Produksjonen av settefisk opptil 1 kg individvekt skal skje innenfor gjeldende settefisktillatelse med tilhørende sektortillatelser.
- Eget søknadsskjema og veileder på www.fiskeridir.no

Dispensasjonsordning for stor settefisk

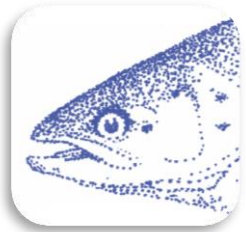
FISKERIDIREKTORATET

Vi har til nå innvilget 7 søknader om produksjon av stor settefisk på land, alle vedtakene stiller krav om rapportering:

- Erko Seafood (1 mill inntil 1 kg, resirk sjøvann)
- Grieg Seafood Rogaland AS (650 tusen inntil 1 kg, RAS)
- Tjeldbergodden Settefisk AS (5 mill inntil 1 kg, sjøvann)
- Grieg Seafood Finnmark AS (650 tusen inntil 1 kg, resirk)
- Fjon bruk AS (2 mill inntil 1 kg, ferskvann)
- Eidesvik Settefisk AS (2,5 mill inntil 1 kg)
- Brakedal Settefisk AS (0,25 mill inntil 1 kg, UV/sjøvann)

Søknader under behandling: 7 stk

Egne tillatelser til landbasert matfiskoppdrett?

FISKERIDIREKTORATET

Foto: www.langsandlaks.dk

Laks på land

Hurtigarbeidende arbeidsgruppe

21.oktober 2014 - 14. januar 2015

FISKERIDIREKTORATET

Frode
Reppe
(NSL)

Frank
Asche
(UiS)

Heidi
Hansen
(Miljødir)

Otto
Andreassen
(Nofima)

Kristin
Vassbotten
(Fiskeridir)

Inger
Eithun
(Mattilsynet)

Jon Arne
Grøttum
(FHL)

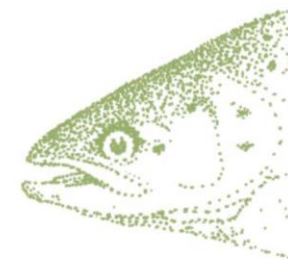
Jens Chr
Holm
(Fiskeridir)

Sekretær
Karianne E.
Thorbjørnsen
(Fiskeridir)

Laks på land

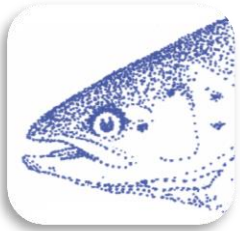
En utredning om egne tillatelser til landbasert matfiskoppdrett av laks, ørret og regnbueørret.

Utført av en hurtigarbeidende arbeidsgruppe på oppdrag fra
Nærings- og fiskeridepartementet
14 januar 2015

Les på www.fiskeridir.no

Hovedtilrådning

«Laks på land»

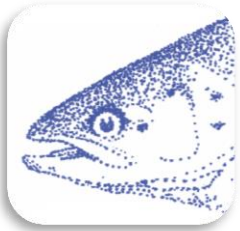

FISKERIDIREKTORATET

Foreslår at det åpnes for en egen tillatelsestype for landbasert matfiskoppdrett av laks, ørret og regnbueørret med bruk av sjøvann uten antallsbegrensninger og uten at det tas vederlag.

Karmsund Avis 13.04.12:
Fra steinbrudd til landbasert fiskeoppdrett i
Espevik?

Utgangspunkt

«Laks på land»

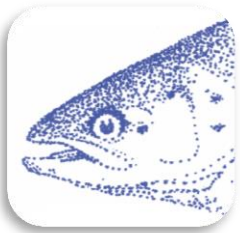

FISKERIDIREKTORATET

- Dagens norske settefiskproduksjonen er landbasert og matfiskproduksjonen skjer i flytende merdanlegg i sjø.
- Produksjonen er tidvis meget lønnsom og næringen har høy konkurransevne. Sterkt medvirkende er naturgitte konkurransefortrinn, tilrettelagt infrastruktur, relevant kompetanse og egnet teknologi.
- I Norge har det vært prøvd med landbasert matfiskproduksjon av de tre artene uten kommersiell suksess.
- Dagens landbaserte anlegg har enten forsknings- eller avlsformål
- Resirkuleringsteknologi (RAS) har aktualisert laks på land.

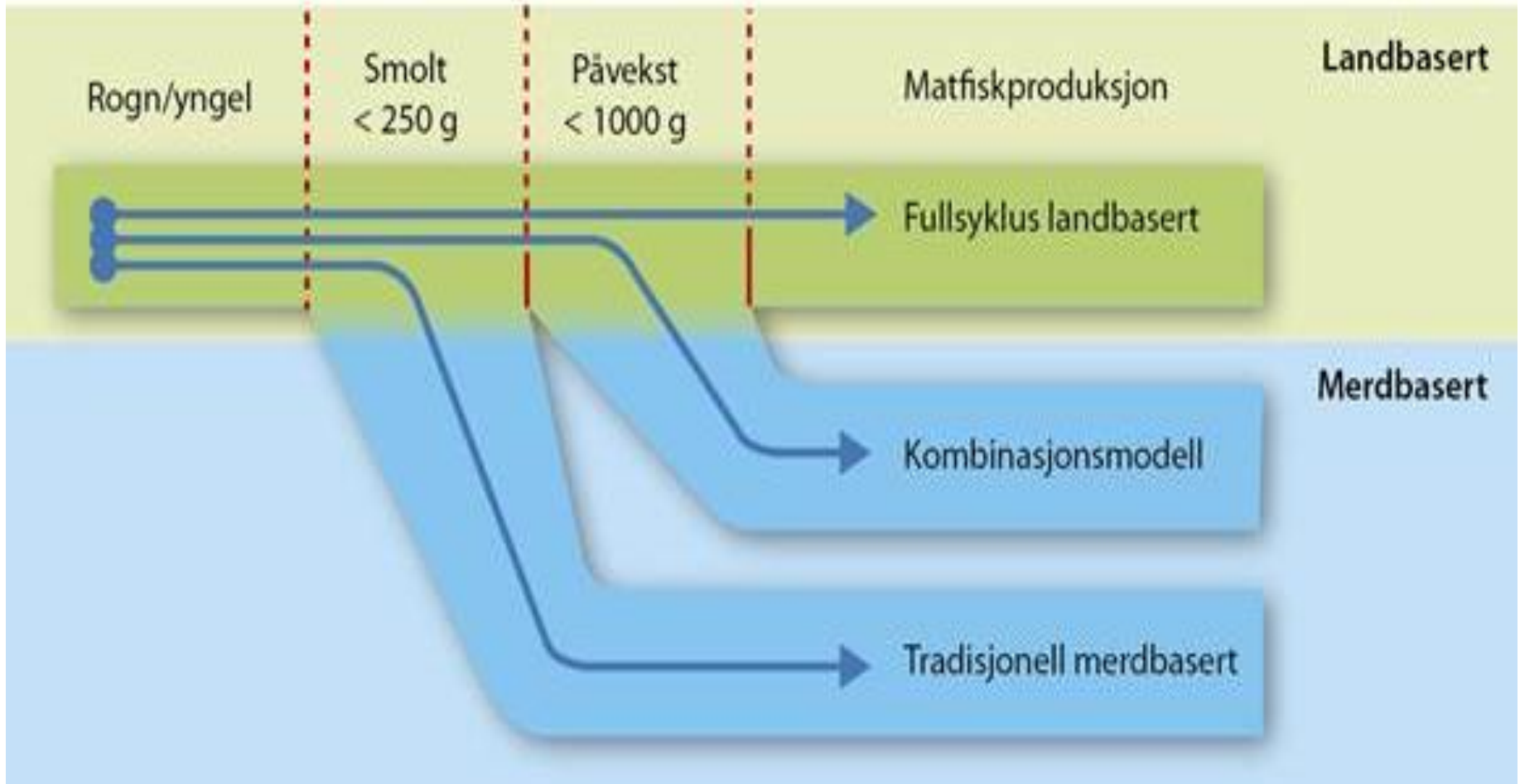
www.boconline.co.uk

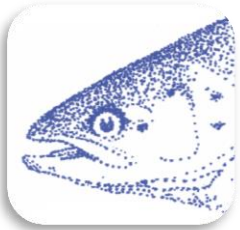
Mellomfaseproduksjon på land gir kortere omløpstid og høyere produksjon i matfisktillatelsen

FISKERIDIREKTORATET

Fra «Laks på land», illustrasjon: Nofima

Om vederlaget

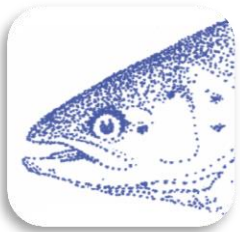
«Laks på land»

FISKERIDIREKTORATET

- Matfisktillatelser for laks, ørret og regnbueørret er et knapphetsgode som har gitt staten anledning til å kreve et etterhvert betydelig vederlag.
- Arbeidsgruppen har lagt til grunn at dette vederlaget gir en kompensasjon for at allemannsretten fortrenses fra det sjøområdet som lokaliteten omfatter.
- Innehaver av landbasert oppdrett må betale en kompensasjon til den som eier området hvor virksomheten drives, noe som ikke er tilfellet for merdoppdrett i sjø.
- Det er ut fra dette ikke saklig grunn til å kreve et vederlag for matfisktillatelser som etableres på land.

Lurt for Norge?

«Laks på land»

- Vederlag vurderes å være til hinder for god lønnsomhet og konkurransekraft for landbasert matfiskoppdrett
- Sterk innovasjon er forutsetningen for vedvarende lønnsomhet og konkurransekraft for oppdrettsnæringen.
- Utvikling av landbasert matfiskoppdrett vil også kunne gi norsk leverandørindustri fortrinn.
- Dersom landbasert matfiskoppdrett blir en suksess, betyr det at teknologien er konkurransedyktig.
- Hvis vi da ikke har lagt til rette for dette i Norge, vil dette representere en tapt mulighet for norsk næringsliv.

FISKERIDIREKTORATET

22 // JOBB & KARRIERE

BT 250115

UNIK KYST // Direktøren for Havforskningsinstituttet i Bergen mener politikerne må bestemme seg.

Tror ikke på landbasert oppdrett

Lederintervjuet

LARS KVAMME
lars.kvamme@bif.no
foto: RUNE NIELSEN

– Det er mye fokusering på lukkede anlegg i oppdrettsnæringen for tiden. Både lakselus og den siste tidens rømminger har fått mange til å ta til orde for at norsk oppdrett må flyttes på land.

– Her må vi få diskusjonen over på noe annet. La meg si det slik: Hvorfor skal man produsere laks på land i Norge? Det gir mye mer mening å gjøre dette i Frankrike. Du kan fortsatt legge anlegget kystnært slik at det får sjøvann, og så kan du slakte fisken om

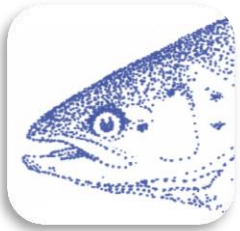
morgenen, og ha den på markedet noen timer senere.

– Vil det skje, tror du?

– Nei, det er for det første et spørsmål om areal. Den norske lakseproduksjonen vil kreve enorme landareal om den skulle flyttes på land. Dessuten er teknologien fortsatt ulønnsom. Vi må heller spørre oss hvordan vi kan utnytte den unike kysten vår. Og da kommer vi til spørsmålet om hvor mye vi skal si er en akseptabel miljøpåvirkning. Er det for eksempel greit at ti prosent av sjøørreten utryddes?

– Er det greit?

– Det er et spørsmål politikerne må svare på. De må bestemme seg for hvor mye vi skal akseptere at oppdrett påvirker

Lurt for Norge?

«Laks på land» - se tabell 2 i rapporten

FISKERIDIREKTORATET

- Arbeidsgruppen har vurdert en rekke hensyn som er relevante.
- Lønnsomhet og konkurransekraft for norsk merdoppdrett kan bli styrket med etablering av landbasert mellomfaseproduksjon, men kan bli utkonkurrert dersom landbasert sluttproduksjon blir konkurransedyktig.
- Fordelaktig for norske teknologibedrifter.
- Kan gi reduserte utslipp av næringsalter og partikulært materiale.
- Hvis det blir mindre smitte inn, kan det bli mindre sykdom (inkl lakselus) og dermed mindre utslipp av smitte og legemidler. Kan gi lavere sykdomsrisiko og redusere risiko for dårlig velferd hos villfisk.
- Gir antagelig mindre risiko for rømming.
- Antas å kreve mer material- og energimengde pr produsert kg laks enn merdbasert oppdrett.
- Kan gi betydelig arealbruk, og kan lokaliseres nært urbane strøk
- Gir mindre arbeid pr søknad for forvaltning og søker

«Laks på land» finner du på
www.fiskeridir.no

Livet i havet – vårt felles ansvar